thoroughly liberating limitless realms of sentient beings, ... {BCA}

2. to untie; to loosen ▹ མདུད་པ་འགྲོལ་བ། untying a knot {BYA TSHIG}

AUX.:

ཁྲོལ་མཛོད། ▫ *hon., prec.* to expand; to unpack ▹ བསྡུད་ཡིག་མ་བྱེད་ཅིག ཕྱི་མོ་ན་འདུག་པ་ཀུན་ཀྱང་ཁྲོལ་མཛོད། Do not make scribal abbreviations; please expand all [of those], even ones found in [the works of] model [translators]. {BAE}

3. to comment (on) ▹ དགོངས་པ་འགྲོལ་བ། Commenting on the intentions [of the Buddha], ... {BYA TSHIG} ▪ ཤྲཱི་ནཱ་རོ་ཏ་པའི་གསུང་ངག་བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བཀྲོལ་བའོ། [Here,] the bodhisattva is commenting on the meaning of the elixir-like instructions of Śrī Nārotapa.

རྒ། III རྒས། རྒ།

to age; to be old ▹ བྱིས་པའི་དུས་ནས་རྒས་ཤིང་འཁོག་པའི་བར། … From the time when [we] are children until [we] are old and decrepit, ...

COLLOC.:

ངེས་བར་རྒ། ངེས་བར་རྒས། ངེས་བར་རྒ། ▫ to wear down ▹ ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དོན་དགུར་འདུས་པར་འདོད་དེ། སྲོག་དང་། ཟག་པ་དང་། སྡོམ་པ་དང་། ངེས་བར་རྒ་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལས་དང་། སྡིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ཐར་པ་རྣམས་སོ། They assert that all objects of knowledge are included in nine categories: life, contamination, restraint, wearing down, bond, action, ethical transgression, merit, and liberation. {Gön}

རྒལ། V བརྒལ། བརྒལ། རྒོལ།

to cross (over); to surpass; to exceed; to go beyond ▫ *(√tṝ): {DVS} tīrṇa; (ut-√tṝ): {VT} uttīrṇa* ▹ གངས་རི་བརྒལ་བ་ན… When crossing the snow mountains, ... {GCG} ▪ དེ་རྒལ་བར་འདོད་ལ… Desiring to cross that [river] ... {NSR-C} ▪ གབ་དང་སྦས་པའི་ཟ་ཀློང་བརྒལ་དགའ་བས… With the joy of having crossed the secret and hidden whirlpool, ... ▪ སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བའོ། Because ordinary beings are unable to cross over [it], [it] is like an ocean.

neg. **to not cross over** ▫ *{C} atīrṇa*

AUX.:

བརྒལ་(བར་)གྱུར། ▫ *subj.* to transgress ▫ *(ati-√vṛt): {KD} ativartinī* ▹ འཇིག་རྟེན་མཚམས་ལས་བརྒལ་གྱུར་པ། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པ། That which would transgress the bounds of worldly convention is [called] hyperbole (*atiśayokti*). {KD}

རྒལ་བར་གྱུར། ▫ *pr.pf.* to go over; to pass beyond ▫ *(√tṝ): {DVS} tīrṇa* ▹ སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་རྒལ་བར་གྱུར། [I] have passed beyond the farthest shore of the ocean of suffering. {DVS}

COLLOC.:

གྱེན་དུ་རྒལ། གྱེན་དུ་བརྒལ། གྱེན་དུ་བརྒལ། ▫ *Medicine.* to have an emetic effect ▹ སྨན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འཐུངས་པས་ཚད་ལས་ཆེས་པར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་གྱེན་དུ་རྒལ། By consuming an excessive number of medicines, [or] by having exceeded the [recommended] dosage, etc., [the medicine] has an emetic effect.

ངེས་པར་རྒལ། ངེས་པར་བརྒལ། ངེས་པར་བརྒལ། ▫ to arrive at a sure conclusion; to attain an absolute state

ཐོད་རྒལ། ཐོད་བརྒལ། ཐོད་བརྒལ། ▫ to leap over; to cross over [Dzok-chen technical term]

རྒུད། III རྒུད། རྒུད།

to deteriorate; to descend ▫ *(vi-√pat): {MSA} vipatti* ▹ ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བ་རྒུད་ [Your] ethical discipline and view have deteriorated. {BCA} ▪ མཐོན་པོའི་མཐའ་རྒུད། The end of rising up is descending.